

I Raise My Eyes and Look to the Mountains Tehillim 121

Tehillim Revisited
Rabbi Leshner

שִׁיר לְמַעְלוֹת אֲשָׁא עֵינַי אֶל־הַהַרִּים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי:

עֲזָרִי מֵעַם ה' עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

1) R. Hirsch, Tehillim 120

PSALM 120 {1} שיר המעלות. Here follows a series of fifteen psalms all of which are to help one to strive upward, to "ascend" from the depths of misery into which he has fallen as the result of adverse, sad circumstances. These psalms view the very strength involved in such upward striving as a demonstration of God's might, and they proclaim it as such. Therefore, these psalms all bear the title שיר, a song "beholding" the power of God. According to *Sukkah* 15b, these fifteen national "hymns of ascent" are intended to correspond to the fifteen steps which led to the עזרה ישראל, to the vestibule of Yisrael's Temple. On these steps stood the choirs of Levites who chanted the Temple hymns. Psalms 120-134 together are indeed an "ascending ladder" which leads Yisrael up from the humiliation of Galus to the spiritual loftiness of its vocation as symbolized in the Sanctuary of the Law.

(2) בראשית יג:

וַיִּשְׂא לְלוֹט אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-כָּל-כַּפְּרֵי הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי ה' שַׁחַת ה' אֶת-סֹדֶם וְאֶת-עַמּוֹרָה כְּגִוְהָ' כְּאָרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶמְקָה צָעֵר:

(3) בראשית יח:

וַיִּשְׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיֵּרֶץ לִקְרַאתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה:

(4) בראשית כב:

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשְׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-הַמָּקוֹם מֵרְחֹק:

(5) בראשית כב:

וַיִּשְׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה-אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסֶבֶךְ בְּקִרְגֵי וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת-הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלָה תַּחַת בְּנֵי:

(6) ספרי במדבר (פרשת שלח) אות קטו

ד"א ולא תתורו אחרי לבבכם [ואחרי עיניכם] מגיד שהעינים הולכים אחר הלב.

Why Do We Turn To Mountains?

Explanation #1 - R. Daniel Kalish

(7) מדרש שמות רבה טו:כז

וְאֵין הָרִים אֲלָא אַבּוֹת, שְׁנֶאֱמַר (מיכה ו, ב): שָׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'. דְּבַר אַחַר, אָמַר רַבִּי נַחֲמִיָּה מֵהוּ מְדַלֵּג עַל הָהָרִים, אֲלָא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין לָהֶם מַעֲשִׂים לְיִשְׂרָאֵל שִׁיגְאָלוּ אֲלָא בְּזָכוֹת הַזְּקֵנִים, שְׁנֶאֱמַר (שמות ג, טו): לָךְ וְאֶסְפֶּת אֶת זַקְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵין הָהָרִים אֲלָא הַזְּקֵנִים, שֶׁכֵּן בֵּת יִפְתַּח אוֹמֶרֶת לְאַבְיָה (שופטים יא, לז): וַיֵּרְדֵתִי עַל הָהָרִים, וְכִי אֵל הָהָרִים הִיְתָה הוֹלֵכֶת, אֲלָא עַל הַזְּקֵנִים הִיא אוֹמֶרֶת, שֶׁהִלְכָה לְהִרְאוֹת לְזַקְנֵים שֶׁהִיא בְּתוֹלָה טְהוֹרָה וְכו'.

(8) מיכה ו:א-ה

שְׁמַעוּ-נָא אֶת אֲשֶׁר ה' אָמַר קוֹם רִיב אֶת-הָהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבְעוֹת קוֹלָךְ: שְׁמַעוּ הָרִים אֶת-רִיב ה' וְהִאֲתַנִּים מוֹסְדֵי אָרֶץ כִּי רִיב לָה' עַם-עַמּוֹ וְעַם-יִשְׂרָאֵל יִתְכַחַח: עַמִּי מֵה-עֲשִׂיתִי לָךְ וְיָמָה הִלַּאתִיךָ עֲנָה בִּי:

Hear what GOD is saying:
Come, present [My] case before the mountains,
And let the hills hear you pleading.
Hear, you mountains, GOD's case—
You firm foundations of the earth!
For GOD has a case against this covenanted people—
A suit against Israel.
"My people!
What wrong have I done you?
What hardship have I caused you?
Testify against Me.

9 רש"י מיכה ו:א
את ההרים. את האבות:
הגבעות. האמהות:

10 ישמח משה פרשת וישב אות ט
ועל פי זה נ"ל לפרש הפסוק (תהלים קכא א-ח) אשא עיני אל ההרים וגו', כי ההרים היינו האבות, כמ"ש (מיכה ו
ב) שמעו הרים את ריב ה' (שמו"ר ט"ו ד').

11 רמב"ם הלכות תשובה ז:ה
כל הנביאים כלן צוה על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה.

Approach #2 - The Limitations of Mountains

12 מלבי"ם תהילים קכא
עזרי בא מעם ה' עושה שמים וארץ, ר"ל עושה הטבע ומה שהוא למעלה מן הטבע, שהנהגת הטבע מיחס לעושה
הארץ ומנהיגה עפ"י השמים שהוא המערכת, והנהגת הפליאה מיחס לעושה השמים ומנהיגם בכח שלמעלה מהם.
וכן העזר הזה נדמה לי שהוא ארצי טבעי ובאמת הוא שמימי השגחתי:

13) R. Hirsch Tehillim 121

PSALM 121 {1-2} שיר למעלות. This is a song for the Ascents, a song which expresses the thoughts from which we are to derive the strength and confidence for "ascending" at all times and from the iniquities of all times.
ההרים: אשא וגו' is a negative statement in the form of a question. Cf. *Yechezkel* 18:6: "I will not lift up my eyes to the earthly powers when I look for help. I will gladly forgo the favor and assistance which earth, with all its great powers, denies me. There is One Who is higher still and surer, and it is to

Him that I look for help. It is *God*, Who did not simply create heaven and earth at one time, but Who still shapes them even today. Hence every moment of the present and every instant that is to come is subject to His rule. Nothing can stand in the way of His will, and all things obey His command. It is to Him that I look for עזר, for assistance regarding both my existence and my desires, since they are in conformity with His will and with the goals of His rule.”

אל יתן וגו' {3-4}. All the forces and powers that tower over men can give them nothing more than physical and mechanical protection. Since they themselves are not free but subject to limitations, they can do nothing for the course of man's life which is morally free. The physical and mechanical protection which is within their scope to afford is not adequate, nor is it available at all times.

The psalmist tells us: "You are a Jew and a human being and hence not immune to sin and error. Therefore you are in need of a Keeper Who, above all, can sustain you when you teeter on the brink of moral downfall. You need a Keeper Who is wide awake and always alert to watch over you at all times and in all your relationships. And no one else but *God* Himself can give you such constant and adequate protection. He, the Keeper of Yisrael, is wide awake at all times."

14 סוטה מט.-מט:

רבי אליעזר הגדול אומר: מיום שחרב בית המקדש שרו חכימיא למהו' כספריא, וספריא כחזניא, וחזניא כעמא דארעא, ועמא דארעא אזלא (ודלדלה) (ונוולה), ואין שואל ואין מבקש. על מי יש להשען — על אבינו שבשמים.

15 חמודי דניאל פרשת מקץ

לתת עצות והנהגות ישרות כדי לעצור בעד הרעה, המגנהיגים ימתינו בשב ואל תעשה, ויטמנו ידיהם בצלחת מבלי לעשות מאומה, ויאמרו רק "על מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים", וגם זה הוא מעיקרי סימני הקללה. שהרי תמיד יש לנו לילך בעקבותיהם של לאה יוסף והחשמונאים, ולזכור שאנו צריכים להתעורר ולפעול מלמטה, ובזכות המעשים וההשתדלות שלנו, אי"ה הקב"ה יסובב כנגדנו מלמעלה, ויסייע אותנו להשיג את שאיפותינו, להגשים את חלומותינו, ולהביא את המשיח במהרה בימינו.

הדור כפני הכלב, הבן אינו מתבייש מאביו, ועל מה יש לנו להשען על אבינו שבשמים". ולכאורה צריך ביאור, שסיום הדברים הוא דבר טוב, ומדוע הוא נכלל בין המאורעות הרעים שיארעו בעקבתא דמשיחא. ובספר אעירה שחר (עמוד רד), הביא בשם הגאון רבי יצחק מוואלאזין ו"ל, שזהו גם כן מסימני הרעה והקללה של עקבתא דמשיחא, ואולי הגדולה שבהם, שהרי אם נתדלדלו אנשי מעשה ראוי למנהיגי הדור לקום ולעמוד בתוך הפרצה כדי להחזיר את העם בתשובה. אולם בעקבתא דמשיחא, במקום להתאחד או

16) הרב עמוס חכם, תהילים עם פירוש דעת מקרא, חלק ב

(א) שיר למעלות - בשיר זה בלבד נאמר למעלות ובשאר השירים 'המעלות' והמשמעות אחת, והיא מדרג הנוזן. אשאל עיני אל-הרים - הני נושא את עיני ומביט בהרים ושואל את עצמי: מאין יבא עזרי - מאיזה מקום אפשר שתבוא לי עזרה? כתוב זה נאמר בלשון אדם היוצא לדרך העוברת בהרים, והוא מרים עיניו אל ההרים שהוא עמיד לעבר בהם, ושואל את עצמו: כלום יש בין ההרים האלה מי שיבוא לעזרתי ויגן עלי מפני פגעיות המודמנות לעוברי דרכים? ואפשר שתשאל הולך בדרך יחיד, והוא מסתכל בהרים, שואל יש שם אדם שיתלנה אליו בדרך. 'מאין יבא עזרי משמע: מאין יבוא לי עזר, וכן: ילח-עזרך

מקדש (לעיל כ א) - ילח לך עזר מקדש. עזר משמעו: עזרה, שמרה ותצלה, ומשמעו: בן-לנה, כמו: לא-טוב היות האדם לבדו אעשה-לו עזר כנגדו (בר' ב ח).

(ב) עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ - כאן השואל משיב על שאלתו שבפסוק שלמעלה, והוא כחזור בו מדבריו שם וכאומר: אין אני צריך להביט בהרים ולחפש שם את עזרי, שהרי עזרי יבוא מעם ה' (מאת ה'), שהוא עושה שמים וארץ, ומושל בהרים הקבועים בארץ ומתנשאים לשמים. 'עשה שמים וארץ' משמעו: שעשה את השמים ואת הארץ. ואפשר, שעשה' בלשון הוה רומז שהוא מחדש בכל יום מעשה בראשית.

אומר 'שמך' והמתברך עונה 'שומר ישראל, לרמוז, שהוא כולל עצמו בתוך כל ישראל ובשם במי ששומר את עמו ישראל שישמר גם אותו.

(ה) מכאן ועד סוף המזמור הם דברי המקרה, והוא משלים ומספר את ברכתו הראשונה שאמרה בפסוק ג: ה' שמך - לשון ברכה: יהי ה' שומך. ה' צלך - יהי ה' צלך! כלומר: יסתיך מפני אויבים ופגעים רעים. על-יד ימינך - שעזרו: יהי ה' על יד ימינך, והיא ברכה: יהי ה' כביכול הולך ונצב על יד ימינך כמי שהולך לימן חברו לטייל לו במלחמה ולשמרו או להיות לו למשענת בהליכתו (עי' לעיל טו ח; עכ כג; קט לא; קי ה).

(ו) יומם השמש לא-יכבה - לשון ברכה: יהי רצון שביום לא יכה אותך השמש בהמו, כי ה' יהיה צלך, כמו שאמר בפסוק שלמעלה מכאן, ועין המספר על יונה: 'ימן ה-אלהים יקיון, ועל מעל ליונה, להיות צל על-ראשו... וימן האלהים תולעת... ותף את-הקיקיון וייבש... ותף השמש על-ראש יונה ויתעלף (יונה ד ו-ה). וירח בלילה- והירח לא יכבה בלילה. וברכה זו מיסדת על דעה

(ט) אל-ימן למוט רגלך - האומר פסוק זה הוא הברך את היוצא לדרך בברכת הברכה, והוא כמסיד על הדברים שאמר היוצא לדרך בפסוק שלמעלה מכאן (עזרי מעם ה' וגו') ואומר לו: יפה אמרת, וברכי מקרה, כי ה' אשר אמה מקנה לשונתו, לא ירחיק להכשל בדרך. 'מוט' הוא שם פסקה - התמוטטות. 'אל-ימן למוט רגלך' - אל ימן את רגלך להתמוטטות, כלומר: אל ירחיק רגלך מהמוט, למען ולפל. ומעין לשון זו לעיל טו ט: 'לא ימן למוט רגלך. אל ינום שמך - יהי רצון ששומך - ה' - לא ינום. כלומר: שתהא עינו פקוחה עליך תמיד ולא יסיר השנחתו ממך אפילו במדה מעטת. 'תעמה' היא שנה קלה.

(ד) הנה לא-יננו ולא יישן שומר ישראל - 'הנה' לחזק ואמור: אכן, אמת הדבר. ועוד יש במשמעות 'הנה' מן טעם ונמוק למה שנאמר למעלה מכאן, והפסוק הזה הוא מענה היוצא לדרך על דברי המקרה: בטוח אני שתקים ברכתך ולא ינום שומרי, שהרי שומרי הוא שומר ישראל שאין לפנוי לא תנומה ולא שנה. המקרה

וסיצה, שאור הירח הורם על האדם עלול להביא עליו צרות ומחלות. ומעין ברכה זו להולך בדרך הבטיחה נבואת הנחמה לשבי הנולה: לא ירעבו ולא יצמאו ולא יבם שרב לשמש (יש' כט ט).

(ו) ה' שמך מקל-רע-לשון ברכה חזר בירת חוק על ימי שמך שבפסוק ה. ושם בבינוני: שמך, וכאן בעתיד: שמך, והוסיף והטעים: מקל-רע. וסדר המלים 'ה' שמך תחת שמך ה' לחזק: ה' ולא אתה. ישמר את-נפשך - שעזרו: ה' ישמר את נפשך מקל רע. נפשך' משמע: אותך בעצמך, או: את גופך התי.

(ח) ה' ישמר-צאתך ובואך - ברכה במשמעות פסולה: ישמך ה' בדרךך שאתה הולך עליה משעת צאתך לדרך עד בואך מן הדרך. וגם: ישמך ה' בכל מעשיך ובכל פנות שאתה פונה, וכן: וטוב בעיני צאתך ובואך אתי בפחנה (ש"א כט ו), ועוד ביוצא בנה. מעתה ועד-עולם - כלומר: משעה זו שאני מקרך ובכל ימי תיך. וחתם המקרה בלשון זו לומר, שאף על פי שהברכה נאמרת עתה לרגל צאתו של המתברך לדרך, פגות הברכה לכל הימים העתידים ולא לשעה זו בלבד.

17) בראשית מה:כו-כז

וַיִּגְדּוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא מִשָּׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפֶּג לְבוֹ כִּי לֹא־הָאֵמִין לָהֶם:
וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו אֶת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיֵּרָא אֶת־הָעֵגְלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אֹתוֹ וַתַּחֲי רֹחַם וַיַּעֲקֹב
אֲבֵיהֶם:

18) רש"י שם

את כל דברי יוסף. סימן מסר להם במה היה עוסק כשפרש ממנו - בפרשת עגלה ערופה, זהו שנאמר וירא את
העגלות אשר שלח יוסף, ולא נאמר אשר שלח פרעה:

19) דברים כא:ו (פרשת שופטים)

וְכָל זֶקֶנִי הָעִיר הַהוּא הַקְּרִבִּים אֶל־הַחֵלֶל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הָעֵגְלָה הָעֵרֹפָה בְּנֹחַל:
וְעֵנּוּ וְאָמְרוּ יְדֵינוּ לֹא שִׁפְכָה [שִׁפְכוּ] אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ:

20) סוטה מה:

זֶקֶנִי אוֹתָהּ הָעִיר רוֹחֲצִין אֶת יְדֵיהֶן בְּמַקוֹם עֲרִיפָה שֶׁל עֵגְלָה, וְאוֹמְרִים "יְדֵינוּ לֹא שִׁפְכּוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא
רָאוּ". וְכִי עַל דַּעֲתֵינוּ עֲלֵתָה שְׁזַקְנֵי בֵּית דִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵן? אֶלָּא שְׁלֵא בָּא עַל יְדֵינוּ וּפְטַרְנוּהוּ (בְּלֹא מְזוּן), וְלֹא
רְאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ (בְּלֹא לִוְיָהּ).

21) חידושי אגדות למהר"ל סוטה דף מה עמוד ב

ולא פטרנוהו בלא לוייה שכל שאינו מלוח כאלו שופך דמים. פי' זה, כי כח האדם הוא יותר כאשר הוא תוך כלל
בני אדם שאז יש לו כח הרבים, וכאשר האדם הוא יחידי נפרד יש לו כח פרטי ואז פגעים פוגעים בו, ולכך כאשר
מלוין אותו כאשר נפרד מן הבריות ואין מניחין אותו לצאת עד שעור מיל, או מה שהוא הלוייה, שאי אפשר להם
להיות תמיד עמו וצריכי' להיות בביתם, וזה מורה כי [אינו פרטי רק הרבים] מתחברים אליו, ואז יש לו חבור ודבוק
למעלה ג"כ עד שגם העליונים גם הש"י מתלויים אליו בדרך, ואם מניחין אותו לצאת יחידי הרי נחשב יחיד וכאלו אין
לו שם בכלל הבריות, ואז פגעים שולטים עליו. ולכך אמרו בסמוך שכל אשר מלוין אותו אינו ניזוק, שהרי הלוייה
מורה שהוא תוך הכלל, וכאשר הוא תוך הכלל אף העליונים מתלויים אליו עד שאינו ניזוק כאשר הוא תוך הכלל, אבל
אם אין מלוין אותו כאלו שופכין דמים, כי האמת הוא שהרי כל אדם תוך הכלל, וכאשר מניחין אותו לצאת ואין מלוין
אותו, הרי נוטלים ממנו כחו אשר יש לו לכל אדם, ולפיכך נחשב דבר זה כאלו שופכי דמים, ולכך אמר ידיו לא שפכה
את הדם הזה ועינינו לא ראו לא בא לידינו ולא פטרנוהו בלא מזונות ולא ראינוהו ולא פטרנוהו בלא לוייה, כי כל אשר
הניחוהו ולא השגחו עליו כאלו אין לו חלק בכלל, והרי מוציאין אותו מן הכלל בני אדם, ודבר זה נקרא שפיכת דמים
כאשר היו מבטלים כחו ואתרע מזליה**).

22) The RCA Lifecycle Madrikh

ונתן מיד המטבעות או החפצים לכהן, והכהן מברך מיד על כוס מלא יין.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן.
 (All – אמן)

והכהן טועם מן היין ומוליך את הכסף או החפצים בידו על ראש הבן ואומר:
**זֶה תַּחַת בְּנֵךְ, זֶה חֲלוּף בְּנֵךְ, זֶה מְחוּל עַל זֶה, וַיִּכְנַס זֶה הַבֵּן
 לְחַיִּים, לְתוֹרָה וּלְיִרְאַת שָׁמַיִם. יְהִי רְצוֹן שְׁפָשֶׁם
 שְׂנַכְנַס לְפִדְיוֹן, בֵּן יִכְנַס לְתוֹרָה, וּלְחֻפָּה, וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים,
 וְנֹאמֵר אָמֵן.**

אם אין הבן לפניו יאמר הכהן:
**זֶה תַּחַת בְּנֵךְ, זֶה חֲלוּף בְּנֵךְ, זֶה מְחוּל עַל בְּנֵךְ. יֵצֵא זֶה לְבִתּוֹ
 וַיִּכְנַס בְּנֵךְ לְחַיִּים לְתוֹרָה וּלְיִרְאַת שָׁמַיִם. יְהִי רְצוֹן
 שְׁפָשֶׁם שְׂנַכְנַס לְפִדְיוֹן, בֵּן יִכְנַס לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים
 טוֹבִים, וְנֹאמֵר אָמֵן.**

הכהן נותן את ידו על ראש הבן ומברכו, ואומר:
**יְשׁוּבָה אֱלֹהִים בְּאַפְרָיִם וְכַמְנֶשֶׁה. יִבְרַכְךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ.
 יֵאָר יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ. יִשָּׂא יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ,
 וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. כִּי אַרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשְׁלוֹם יוֹסִיפוּ
 לְךָ. יְהוָה יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע, וַיִּשְׁמַר אֶת נַפְשְׁךָ.**

ומחזיר את הילד לאביו.
 The festive meal in celebration of the pidyon continues,
 followed by Birkat HaMazon (After-Meal Thanks).

23 הרב מנשה ישראל רייזמאן, שיעורים בפרשת השבוע, פרשת וארא, עמ' ח (קול הלשון)
 המהלך הרביעי מצאנו בספר 'תפארת יהונתן' להרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע ועכ"י כי הנה נודע שפרעה
 והחרטומים היו חוזים בכוכבים, וכמ"ש רש"י עה"פ 'רעו כי רעה נגד פניכם'. ועי"ז ראה פרעה שעתיד מושיען של
 ישראל לצאת משבט לוי, ואע"פ שגזר על כל הבן הילוד, הרי בסוף גם גזר כן על כל עמו, לא שעלה על דעתו
 שמושיען של ישראל יהיה גוי, אלא שרצה להיות בטוח שהוא ימות, כך גזר גם על כל הזכרים, אבל עיקר מה שראה
 בכוכבים היה שהמושיע יצא משבט לוי. והרי נודע שהמושיע אינו יכול להושיע רק אם הוא חלק מהצרה, וכמ"ש
 הבעש"ט 'כל המחויב בדבר מוציא את הרבים ידי חובתו', אי אפשר לעזור למישהו אחר אא"כ הוא עצמו נכלל. עמו
 במצבו. נוצר תאנה יאכל פריה מה עשה פרעה ברשעותו, פטר את כל שבט לוי מאותו השעבוד, כדי שלא יוכל
 הגואל להושיען מאחר שאין לו חלק בגלות המר. ועפ"ז ביאר מש"כ 'ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ועבודה קשה',
 לא היו יכולים לשמוע שמועה עתיד לגאול אותם, מכיון שהם היו בקוצר רוח ועבודה קשה ומשה שהוא לוי לא היה
 חלק מאותו השעבוד כלל, ואיך יתכן שהוא יושיעם. ולכן אמר משה רבינו להקב"ה 'והן לא יאמינו לי, כי יאמרו לי לא
 נראה אליך השם', מאחר שאינני חלק מגזרת השעבוד, כי רק הזורעים בדמעה, הם ברנה יקצורו.